

RADIKALE TABERE

– nogle ubehagelige portrætscenarier

Af Benny Lihme

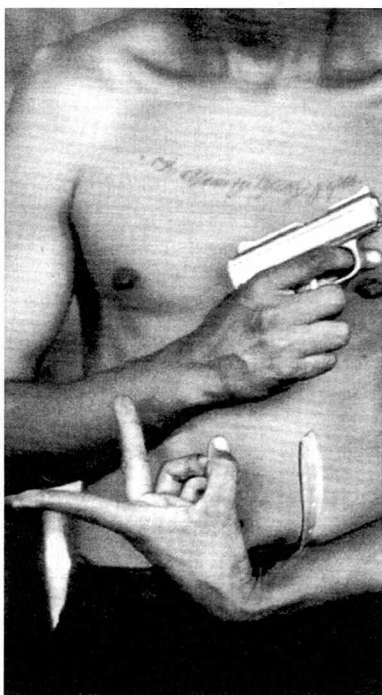

Foto: Robert Yager

Latino-fyren i East Los Angeles

Latino-fyren har vel været en 17-18 år og stedet slumpræsten Father Boyle's kontor i Pico-Aliso i Los Angeles. Fyren var seriøst bange-ophidset. En latino fra en anden bande havde truet/"dissed" (vist disrespekt), da han var på vej ind til Father Boyle. Som undskyldte over for sin danske gæst, for med ordets magt at tale fyren fra at gå tilbage til gaden med sine sårede følelser.

Jesuitterpræsten i dette katolske-mexicanske parallelsamfund virker træt (den højeste rate for bande-relaterede drab i L.A. har gjort Boyle til specialist i banders begravelsesritualer), mens han fortæller om de unges mangel på respekt for døden. Just nu sommeren 1994 er situationen paradoksalt: den fred og ro banderne imellem der har hersket i en længere periode, har gjort de unge identitets- og rastløse. Mod-identifikationen mangler og spørgsmålet opstår: "Hvem er vi, når vi ikke er i kamp med vores fjender."

Det landsbyagtige Pico-Aliso har mange R.I.P. (Rest In Peace)-graffiti'er, dvs ofte kunstnerisk set suverænt udførte minde-vægmalerier på steder, hvor unge bandemedlemmer er blevet dræbt.

Også i rappen er døden nærværende. Inklusive på østkysten hvor én af de helt store fra starten af sin karriere har rappet om døden. Jeg tænker på Notorius B.I.G., der debuterede med albummet *Ready To Die* og fortsatte med bl.a. *Life After Death*.

Inden han selv blev skudt, nåede Notorious at lege lidt med Dean Martin og dennes *You're Nobody Til' Somebody Loves You*. Rap-versionen selvfølgelig omskrevet til *You're Nobody Til' Somebody Kills You*.

Father Boyle er den sidste til at bagatellisere følelser som årsag til dødelige konflikter. Det er jo "master feelings" som stolthed og skam, der er på spil her i landsbyen. Desværre, bliver vi enige om, kan de unges

“pride” betragtet på distancen siges at være en falsk form for stolthed, fordi den er så tæt forbundet med mangel på succes, accept og respekt i sammenhænge udenfor sognegrænsen. Det, der tæller for ghettokongerne indenfor denne kulturgeografiske grænsedragning i megabyen, tæller ikke udenfor. Falsk stolthed kombineret med uerkendt skam i forhold til familie og samfund genererer fjendtlighed og vold. Blodhævnen har sine psykologiske rødder i den falske stolthed og den ikke-erkendte skam over at være taber.

Tabertruslen på Blågårds Plads

Forside til Niels Rohleder: Drengene på Blågårds Plads.
Foto: Klaus Holsting

Den første danske socialdemokratiske toppolitiker der råbte vagt i gevær overfor globaliseringens overflødiggjorte, utilpassede unge mænd med mørk hudfarve, var Karen Jespersen. Hvis det ikke blev gjort noget/ meget, sagde hun i 90'ernes anden halvdel, står vi med en tikkende bombe under vores velfærdssamfund. Blågårds Plads på Nørrebro i København kom i medierne og på Folketingets talerstol til at symbolisere denne trussel. Som ifølge det ansete tidsskrift *The Economist* skulle være et fælles europæisk problem: Paris, London, Amsterdam, Gøteborg, København . . .

Herhjemme fulgte Olav Hergel og Mads Kastrup dagsordenen til dørs med bogen *Vrede unge mænd* (1998): “Fremtidens mest markante ned-

tursgrupper kommer til at bestå af utilpassede eller vrede, unge mænd.” Globaliseringsens unge tabere var for alvor blevet knæsat som en indre trussel mod det, der senere blev kendt som truslen mod samfundets sammenhængskraft.

Og her sidder jeg så selv d. 2. april 2001 i Medborgerhuset på Blågårds Plads – nogle år efter at “hårde Frank” og “forstående Karen” sammen havde stukket hovedet ind i lovens hule til et andet debatmøde (jvfr. Niels Rohleders bog “Drengene på Blågårds Plads”). Jeg sidder i et panel ved siden af justitsminister Frank Jensen. Der er indkaldt til høring om “skyld og ansvar – ung og kriminel”.

Aftenen skrider frem og ordstyrer Hannah Ziadeh har vist et stykke tid anet, hvad der er gang i i salen. Jeg lugter også luntten, men det er Frank Jensen, der under debatten råber til en udfordrende muslimsk ung mand, at nu gider vi ikke høre mere på hans prædiken: “Hvis du vil blære dig med din religion, kan du gå et andet sted hen!”

Sagen var den, som det kan læses af et mødereferat på Nørrebroportalen (www.2200.dk), at panelets debat med en sal spækket til bristepunktet blev domineret af “fire-fem unge mænd af anden etnisk herkomst”, som hellere ville sætte spørgsmålstegn ved de vestlige værdier end forholde sig til høringens emne. Som referenten meget rigtigt har noteret sig, var disse mænd usædvanligt veltalende og de havde forberedt sig på, hvad de ville sige. Efterfølgende blev det klart, at det var Hizb-ut-Tahrir (“et politisk parti, hvis ideologi er Islam”) med en anonym formand Fadi Abdullatif i spidsen, som havde været ude for at luften lærdommen fra vinterens studiekredse.

Som det kan læses på partiets hjemmeside, har det islamiske parti til opgave at kultivere og sprede Islams tanker og love på bl.a. offentlige forsamlingssteder. Frank Jensens politiske instinkter (han vidste ikke, hvem han stod overfor) havde fungeret i situationen, da han kraftfuldt reagerede overfor det, der på Dialogcentrets hjemmeside beskrives som nogle “selvretfærdige, arrogante, ucharmerende og trættekære” propagandister.

Efter det rimeligt dramatiske møde var vi et par fra panelet, der slappede af med lidt “small talk”. Justitsministeren udtrykte sin begejstring for den nye TV-serie *Rejseholdet* –

og jeg henledte hans opmærksomhed på en anden serie *Fangerne fra Oz*. Efterfulgt af en løftet pegfinger: "hvis I gennem en hård kriminalpolitik prisoniserer disse unge med lange fængselsstraffe, risikerer I at få det, I siger I frygter, nemlig radikale islamister."

Som *Fangerne fra Oz* virkelighedsnært viser, er dagens grupper af "negativt stærke fanger" ikke længere begrænset til de velkendte kriminelle grupper. En fængselssubkultur bestående af rettroende muslimer er kommet til – og de har god tid takket være stadigt længere straffe! Sagt på en anden måde: en fængselssubkultur i form af veritable koranskoler er også på vej i Danmark.

Som det i sin tid kunne konstateres omkring Baader-Meinhof gruppens "randgruppeteori", således også omkring årtusindskiftet hos Nørrebros unge islamister: deres strategi for en "vækst i partiets krop" og "dannelse af islamiske personligheder" indbefatter en særlig interesse for randgruppeeksistenser i form af unge kriminelle "nydanskere". I essayet *Skrækkens mænd* (2006) skriver Hans Magnus Enzensberger, at islamismens ideologi udgør et ideelt middel til at mobilisere radikale tabere, "da de lykkes den at amalgamere religiøse, politiske og sociale bevæggrunde."

Mohamed Bouyeri, der myrdede Theo van Gogh.

Mijailo Mijailovic, der mydede Anna Lindh.

Ødelæggelse og selvødelæggelse

Retssagen i Holland mod filmmanden Theo van Gogh's morder (han fik livstid) rystede på mange måder det hollandske samfund lige så meget som selve drabet. Den 27-årige marokaner Mohamed Bouyeri viste ingen anger, og ønskede hverken at hans forsvarer eller han selv forsvarede sig i retten.

Bouyeri havde krævet dødsstraf over sig selv. En avanceret form for selvmordsaktion som skulle leve op til Antonin Artauds bogtitel i forbindelse med en helt anden van Gogh's selvmord: "den af samfundet selvmyrdede". Marokanerens offentligt eksponerede mod ydmygede hollænderne: hvad er det for en vatpik-stat der ikke kan dæmme op for den triumf for gerningsmanden, som består i, at man hverken kan straffe eller tage livet af ham?

I forbindelse med en tidligere dom på syv måneders fængsel havde Bouyeri erfaret de frigørende potentialer ved længerevarende indespærring i en af statens institutioner. Han var blevet sat ind som en forvirret og voldelig adfærdsvanskelig og kom ud som radikal islamist. En muslimsk subkultur i fængslet havde taget imod Bouyeri med åbne arme og opslået koran. Og tilbudt ham ikke kun en religiøs men også en social base, som med Erich Fromm's ord kunne hjælpe ham med "flugten fra friheden".

Enzensberger har svært ved at se det gloriøse i disse muslimske iscenesættelser af "dødens triumf". Når den radikale taber overvinde sin isolation og socialiserer sig i et muslimsk broderskab, er dette for Enzensberger kort og godt et taberkollektiv. Taberen har fundet en hjemstavn, hvor "han ikke blot venter sig forståelse, men også anerkendelse af et kollektiv af ligesindede, der byder ham velkommen, der har brug for ham." Her kan han forløses fra sin afmægtighed og hans destruktive energi potenseres i en kollektiv form for skrupelløshed og almagtsfølelse dannet af grundstofferne dødslængsel og storhedsvanvid.

Den muslimske nærtagenhed er også i fængslerne let at instrumentalisere, idet ethvert taberkollektiv tenderer mod ophidselsestilstande, der kan udnyttes politisk.

Om Anna Lindhs morder i Sverige har fundet sin hjemstavn, vides ikke i skrivende stund. Men med en livstidsdom foran sig kan så meget dog siges, at Mijailo Mijailovic har tiden for sig. September

2003 havde han sikret sig berømmethed, da han i et stormagasin i Stockholm dræbte den svenske udenrigsminister Anna Lindh.

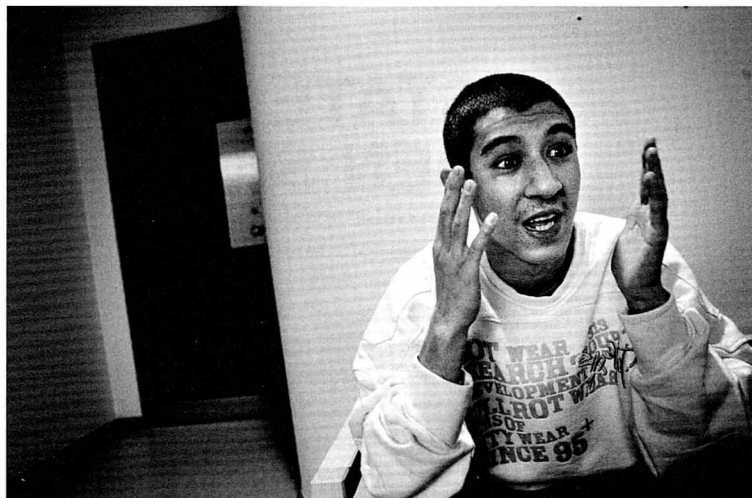
I slutningen af 90'erne drev Mijailovic rundt i udkanten af nogle kriminelle miljøer i Stockholm. I den kriminelle Dule Savic havde den unge Mijailo fundet et forbillede og et idol og besluttet sig for selv at blive kriminel.

Til forfatteren Edvard Unsgaard og dennes bog *Mijailovic – historien om Anna Lindhs morder* fortæller Dule Savic (dæknavn), at Mijailovic ikke bare ville være en almindelig forbryder. Han ville skille sig ud og begå en forbrydelse, der ville gøre ham berømt. Ville ikke kun være én blandt mange Balkan-tabere i det svenske velfærdssamfund. Han ville være en radikal taber, én der gik til yderligheder.

Som tænkt, så gjort. Hvorefter ikke mindst hele det til retsapparatet tilknyttede psykiatriske establishment gerådede ud i noget, der minder om en paradigmekrise. Klart nok, siger én undersøgelse, han har begået drabet under indflydelse af en alvorlig psykisk sygdom - altså psykotisk. Nja, siger en anden, det vi står med her, er en borderline-personlighedsforstyrrelse med narcissistiske træk (svær ustabilitet hvad angår selvpfattelse og selvfølelse, alvorlige forstyrrelser i de mellemmeneskelige relationer, søvnproblemer, nedstemthed, paranoide tanker, store vanskeligheder med at kontrollere sin intense vrede. . .). Hvor svært kan det være, siger en tredje psykiater, Mijailovic opfylder med bred margen de diagnostiske kriterier for psykopati.

Anyways, som de siger i TV-serien *Deadwood*, Mijailovic har begået et klarhjernet drab, som ifølge dommerne berettigede til en almindelig livstidsdom. For Enzensberger ville det være tilstrækkeligt at konstatere, at her har vi en isoleret besærker, som har gået afsondret rundt og plejet sit fantasme og samlet sin energi, mens han ventede på sin time. Et menneske fyldt med selvhad og storhedsfantasier som er klar over, at hans eget liv ikke er noget værd, hvorfor andres liv også kan være ham ligegyldige. En ung mand der har svært ved at skelne mellem ødelæggelse og selvødelæggelse. En aggressiv depressiv.

Hvilket må få os til at mindes oplysningsfilosoffen Voltaire, der kritiserede kirkens opfordring til at elske sin næste som sig selv. I stedet rejste han spørgsmålet om, hvad vi gør med dem, der hader deres næste som sig selv.

Ferhat Kilic, manden der er dømt for at have dræbt Antonio Curra på Nørrebro.
Foto: Claus Bonnerup/Polfoto

Tyrker-fætrene

I forbindelse med retssagen mod den italienske turist Antonio Curra's drabsmænd på Nørrebro i København, dansk-tyrkerne Hizir og Ferhat Kilic, forekommer Voltaire historisk aktual. Også i denne sag ligger der mellem linjerne en problemstilling á la "hvis mit liv ikke er noget værd, hvorfor så bekymre sig om andres liv". Igen fusioneringen af ødelæggelse og selvødelæggelse, af aggression og depression. Når den ene af de dømte på vej ud af retssalen til mediernes udelte begejstring råber "fucking luderland", "pædoofilination" "ludersønner" mm., er det en radikal taber, der har gjort dommen fra dem, som han regner for vindere, til hans egen. Pia Kjærsgaard, præstefætrene m.fl. kan nikke bekræftende og se deres politik overfor de fremmede legitimeret på forsiden af B.T. dagen derpå.

"Jeg eksisterer eftersom nogen hader mig", siges det i Lars Bonnevis bog *Ingen tvivl* om denne pinlige retssag. Hvor psykiatrien som ved Anna Lindh-drabet gjorde sig naturvidenskabeligt upålideligt til. Høje tal på hvor meget tetrahydrocannabinol ofret havde i blodet, hele den setting der hed en hashhandel der gik galt, blev blandet med flyvske ord fra mentalundersøgelsen som "karakterafvigende", "paranoid", "dyssocial", "dårligt begavet". Ord som burde betyde noget, men som ikke fik betydning. Hizir og Ferhat Kilic blev erklæret for strafegnede – og er dermed nok et par radikale tabere i rækken, som aktualiserer spørgsmålet om, hvornår man så ikke er strafegnet.